

Sytuacja osób starszych

‘...zmiana myślenia na temat starości na myślenie pozytywne, aktywne i zorientowane na rozwój, może dokonać się również dzięki działaniom samych osób starszych, choćby za sprawą siły, jaką tworzy ich rosnąca liczba i wpływ. Zbiorowa świadomość bycia seniorem, która stanowi społecznie integrujący czynnik, może w ten sposób odegrać pozytywną rolę’ (Międzynarodowy Plan Działań, 1 par.32)

Plan Działań uwzględnia wielowymiarowy charakter procesu starzenia się, zwracając uwagę na potencjał osób starszych do podejmowania inicjatyw dla zapewnienia pozytywnego i zorientowanego na rozwój podejścia do starości. Plan podkreśla potrzebę opracowania polityki i programów odzwierciedlających aspiracje osób starszych, na przykład poprzez równomierne zaspokajanie materialnych i duchowych potrzeb. W dokumencie wyszczególniono 62 zalecenia dotyczące działań w takich obszarach jak edukacja, zatrudnienie i zabezpieczenie dochodów, mieszkalnictwo i środowisko naturalne, zdrowie i higiena, opieka społeczna i życie rodzinne. Powyższe zalecenia zostały wyrażone językiem praktycznych działań w globalnych celach polityki wobec osób starszych, które mają być osiągnięte w 2001 roku.

W aspekcie ogólnospołecznym główną troską wszystkich krajów staje się zapewnienie populacji osób starszych środków do życia i stałych dochodów. W wielu miejscach na świecie sytuację ekonomiczną seniorów pogarszają: brak możliwości zatrudnienia, przestarzałe kwalifikacje zawodowe, spadek wartości oszczędności i emerytur oraz ubóstwo związane zarówno z wiekiem jak i kondycją ekonomiczną rodzin i całych społeczeństw. W tym kontekście szczególny niepokój budzi sytuacja starszych kobiet, które żyjąc dłużej niż mężczyźni, mają mniejsze zasoby materialne i świadczenia społeczne.

Spółeczeństwa preindustrialne, mimo wielu wad, w większości wyznaczają osobom starszym wiele ważnych ról. W społeczeństwach postindustrialnych, ukierunkowanych coraz bardziej na usługi i informacje, role podobne do tych, które kultywują społeczeństwa tradycyjne, można przywrócić przynajmniej w formie, jeśli nie w treści. Może to dotyczyć, na przykład, zaangażowania w sferę mikroprzedsiębiorczości lub spółdzielczości, nowoczesnych zastosowań medycyny naturalnej, przekazywania doświadczeń w przedszkolach, szkołach i uczelniach, doradztwa oraz - w sytuacjach konfliktowych – pełnienia funkcji mediacyjnych i konsultacyjnych.

Polityka wobec populacji osób starszych musi uwzględniać zarówno jej heterogeniczność jak i szczególną sytuację niektórych grup, takich jak migranci, uchodźcy, osoby samotne, osoby pozbawione środków do życia oraz osoby niedołążne. Na przykład, niedołążne osoby starsze wymagają ciągłej opieki, poczynając od wizyt domowych - będących elementem 'wspierania starości w domu' - a kończąc na opiece instytucjonalnej w przypadku, gdy samodzielne życie nie jest już możliwe.

W przygotowaniach do Międzynarodowego Roku Seniorów, problematyka i kroki przedstawione w Międzynarodowym Planie Działań Wobec Problemu Starości i globalnych celach na 2001 rok mogą pełnić rolę katalizatora dla konkretnych działań wspierających niezależność, uczestnictwo, opiekę, samorealizację i godność osób starszych, zgodnie z filozofią działania przedstawioną w Zasadach.